

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказ департаменту фінансової та
бюджетної політики Запорізької
міської ради

від 28.01.2026 № 4/1р

Програма управління місцевим боргом бюджету Запорізької міської територіальної громади на 2026 рік

I. Загальні положення

Програму управління місцевим боргом бюджету Запорізької міської територіальної громади на 2026 рік (далі – Програма) підготовлено з метою ефективного управління місцевим боргом, здійснення контролю за ризиками, пов'язаними з управлінням місцевим боргом.

Звіт про виконання Програми буде сформовано не пізніше ніж через три місяці після закінчення бюджетного періоду.

II. Мета та основні завдання програми

Метою Програми є ефективне управління фінансовим ресурсом бюджету територіальної громади для попередження фінансового ризику, своєчасного і в повному обсязі виконання Запорізькою міською радою зобов'язань за місцевим та гарантованим боргом та зменшення ризиків, пов'язаних із борговим навантаженням.

Основними завданнями Програми є:

- забезпечення своєчасного та у повному обсязі виконання зобов'язань з погашення та обслуговування місцевого та гарантованого боргу;
- недопущення перевищення граничної межі місцевого та гарантованого територіальною громадою боргу, а також межі видатків на обслуговування місцевого боргу, встановлених Бюджетним кодексом України;
- забезпечення ефективної співпраці з рейтинговими агентствами щодо присвоєння ними кредитного рейтингу територіальної громади та її борговим зобов'язанням.

III. Показники бюджету Запорізької міської територіальної громади на 2026 рік в частині місцевого боргу

Рішенням Запорізької міської ради від 17.12.2025 № 62 «Про бюджет Запорізької міської територіальної громади на 2026 рік» встановлений граничний обсяг місцевого боргу бюджету міста станом на 31 грудня 2026 року в сумі 1 181 400,1 тис.грн.

Обсяг місцевого боргу складається з боргових зобов'язань за кредитними договорами, укладеними у 2019 - 2025 роках станом на 01.01.2026, залучення у 2026 році місцевих запозичень за рахунок коштів Європейського інвестиційного банку, німецького державного банку розвитку «KfW» та погашення частки місцевого боргу в обсягах, встановлених графіками, а саме:

АТ «Державний ощадний банк України» - 95 652,2 тис.грн на розвиток транспортної, житлово – комунальної та соціальної інфраструктури, оновлення матеріально – технічної бази бюджетних установ та комунальних підприємств територіальної, відповідно до рішення Запорізької міської ради від 29.09.2023 № 95 «Про здійснення місцевого запозичення у 2023 році» (зі змінами);

АТ «Укресімбанк» - 166 666,7 тис.грн для покращення рівня надання публічних послуг та цивільного захисту жителів територіальної громади шляхом поповнення статутних капіталів комунальних підприємств, капітального ремонту та реконструкції закладів соціально – культурної сфери, об'єктів житлового фонду та дорожньо – транспортного господарства, відповідно до рішення Запорізької міської ради від 04.12.2024 № 92 «Про здійснення місцевого запозичення у 2024 році на покриття дефіциту бюджету»;

ПАТ АБ «Укргазбанк» - 134 747,4 тис.грн (з урахуванням продовження вибірки коштів у 2026 році на загальну суму 111 593,4 тис.грн) для підготовки та реалізації інвестиційних проектів, які спрямовані на створення, приріст, оновлення стратегічних об'єктів довготривалого користування, що забезпечують виконання завдань міської ради, спрямованих на задоволення інтересів населення територіальної громади, а саме на покращення рівня надання послуг у сферах централізованого теплопостачання, водопостачання та охорони здоров'я шляхом реконструкції систем централізованого теплопостачання, енергопостачання та котелень з встановленням газопоршневих когенераційних установок, здійснення енергозберігаючих заходів у медичному закладі, відповідно до рішення Запорізької міської ради від 28.05.2025 № 22 «Про здійснення місцевого запозичення у 2025 році»;

Міністерство фінансів України (джерело фінансування Європейський інвестиційний банк) – 719 718,6 тис.грн (з урахуванням продовження вибірки коштів у 2026 році на загальну суму 528 580,0 тис.грн) для реалізації проекту «Програма розвитку муніципальної інфраструктури України», відповідно до рішення Запорізької міської ради від 29.05.2019 № 31 «Про здійснення місцевого запозичення для фінансування проекту «Комплексний проект з термомодернізації бюджетних будівель м.Запоріжжя»;

Міністерство фінансів України (джерело фінансування Кредитна установа для відбудови KfW) – 64 615,2 тис.грн (вибірка коштів у 2026 році) для реалізації проекту «Енергоефективність у громадах», відповідно до рішення Запорізької міської ради від 04.12.2024 № 57 «Про здійснення місцевого запозичення у 2024 році».

В бюджеті Запорізької міської територіальної громади витрати на погашення основної суми боргу за місцевими запозиченнями заплановані в обсязі 193 642,5 тис.грн відповідно до графіків платежів, передбачених діючими кредитними договорами, а саме:

АТ «Державний ощадний банк України» - 75 091,8 тис.грн, з них:

- 22 917,9 тис.грн за кредитним договором відповідно до рішення Запорізької міської ради від 10.09.2021 № 47 «Про здійснення місцевого запозичення у 2021 році»;

- 52 173,9 тис.грн за кредитним договором відповідно до рішення Запорізької міської ради від 29.09.2023 № 95 «Про здійснення місцевого запозичення у 2023 році» (зі змінами);

АТ «Укресімбанк» - 89 583,3 тис.грн, з них:

- 56 250,0 тис.грн за кредитним договором відповідно до рішення Запорізької міської ради від 10.09.2021 № 47 «Про здійснення місцевого запозичення у 2021 році»;

- 33 333,3 тис.грн за кредитним договором відповідно до рішення Запорізької міської ради від 04.12.2024 № 92 «Про здійснення місцевого запозичення у 2024 році на покриття дефіциту бюджету»;

ПАТ АБ «Укргазбанк» - 28 967,4 тис.грн, з них:

- 24 489,8 тис.грн за кредитним договором відповідно до рішення Запорізької міської ради від 10.09.2021 № 47 «Про здійснення місцевого запозичення у 2021 році»;

- 4 477,6 тис.грн за кредитним договором відповідно до рішення Запорізької міської ради від 28.05.2025 № 22 «Про здійснення місцевого запозичення у 2025 році»;

Витрати бюджету Запорізької міської територіальної громади з обслуговування місцевого боргу заплановані на 2026 рік у сумі 122 120,0 тис.грн відповідно до:

- графіків платежів за місцевим боргом Запорізької міської територіальної громади, визначених у договорах про відкриття кредитних ліній з банківськими установами;

- фактичного обсягу запозичень;

- прогнозних відсоткових ставок з урахуванням тенденції щодо зміни плаваючих ставок EURIBOR, UIRD та курсу валют.

Показники бюджету Запорізької міської територіальної громади на 2026 рік» в частині гарантованого територіальною громадою боргу

Рішенням Запорізької міської ради від 17.12.2025 року № 62 «Про бюджет Запорізької міської територіальної громади на 2026 рік» граничний обсяг гарантованого Запорізькою міською територіальною громадою боргу на кінець 2026 року визначено у сумі 673 708,6 тис.грн.

Керуючись п. 15 ст. 17 Бюджетного кодексу України протягом строку дії договору про місцеву гарантію в рішенні про місцевий бюджет передбачені кошти на виконання гарантійних зобов'язань з платежів, термін сплати яких настає у відповідному бюджетному періоді.

В бюджеті Запорізької міської територіальної громади обсяг видатків на виконання гарантійних зобов'язань на 2026 рік визначено у сумі 10 303,9 тис.грн, з них:

- 6 201,3 тис.грн для забезпечення виконання 80% гарантійних зобов'язань відповідно до рішення Запорізької міської ради від 26.09.2018 № 25 «Про надання місцевої гарантії» (зі змінами) за кредитом ПАТ АБ «Укргазбанк» на реалізацію проекту «Будівництво пасажирського терміналу та обслуговуючих споруд КП «Міжнародний аеропорт «Запоріжжя» на вул.Блакитна, 4 у Шевченківському районі м.Запоріжжя»;

- 4 102,6 тис.грн для забезпечення виконання 100% гарантійних зобов'язань відповідно до рішення Запорізької міської ради від 23.12.2020 №28 «Про надання місцевої гарантії у 2020 році» за угодою про передачу коштів позики між Міністерством фінансів України, Міністерством інфраструктури України, Запорізькою міською радою та ЗКПМЕ «Запоріжелектотранс» для оновлення рухомого складу.

IV. Боргові інструменти, за допомогою яких планується забезпечити фінансування бюджету Запорізької міської територіальної громади у 2026 році

Бюджет територіальної громади на 2026 рік збалансовано з дефіцитом у сумі 511 146,1 тис.грн, що складається з обсягу витрат на погашення частини місцевого боргу згідно з графіком в розмірі 193 642,5 тис.грн, місцевого запозичення від ПАТ АБ «Укргазбанк» - 111 593,4 тис.грн та коштів від Міністерства фінансів України 593 195,2 тис.грн (за рахунок фінансування Європейського інвестиційного банку – 528 580,0 тис.грн та Кредитної установи для відбудови KfW – 64 615,2 тис.грн).

V. Структура місцевого боргу Запорізької міської територіальної громади

Місцевий борг Запорізької міської територіальної громади станом на 31.12.2026 має наступну структуру:

- за типом боргового інструменту – запозичення;
- за типом кредитора: внутрішнє запозичення - 704 788,6 тис.грн (100%);
- за типом боргового зобов'язання: заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями – 704 788,6 тис.грн (100%);
- за видом запозичення – гривня та євро.

VI. Оцінка ризиків

Головними ризиками виконання цієї Програми є продовження воєнної агресії російської федерації та розвиток кризових тенденцій в економіці, що може негативно вплинути на забезпечення виконання доходної частини бюджету територіальної громади та, відповідно, погашення боргових зобов'язань громади.

Показники місцевих запозичень та місцевого боргу можуть зазнати змін під впливом кон'юнктури фінансових ринків в результаті перерахунків у зв'язку зі зміною обмінного курсу гривні до іноземних валют.

Обсяг платежів з обслуговування та погашення місцевого та гарантованого боргу Запорізької міської територіальної громади може відрізнятись від прогнозованого у випадку зміни тенденції у динаміці плаваючих ставок EURIBOR, UIRD та індексу інфляції.

Відповідно до ст.18 Бюджетного кодексу України загальний обсяг місцевого боргу та гарантованого територіальною громадою боргу станом на кінець бюджетного періоду не може перевищувати 200 відсотків середньорічного обсягу доходів загального фонду місцевого бюджету, які надійшли за три попередні бюджетні періоди, що передують прийняттю рішення міської ради про здійснення місцевого запозичення та/або надання місцевої гарантії без урахування доходів визначених пунктом 1 частини першої статті 64 цього Кодексу та міжбюджетних трансфертів.

Середньорічний обсяг доходів загального фонду бюджету Запорізької міської територіальної громади за 2023 – 2025 роки становить 3 173 358,6 тис.грн.

Межа загального обсягу місцевого боргу та гарантованого боргу Запорізькою міською радою на кінець 2026 року становитиме 6 346 717,3 тис.грн (3 173 358,6 тис.грн*200%).

Загальний обсяг місцевого та гарантованого міською територіальною громадою боргу на кінець 2026 року становитиме 1 855 108,7 тис.грн або 29,2% від визначеної межі, що відповідає вищезазначеним нормам бюджетного законодавства.

Співвідношення обсягу виплат з обслуговування місцевого боргу та видатків загального фонду бюджету громади без урахування реверсної дотації та видатків за рахунок субвенцій, крім субвенцій, передбачених пунктами 6-8 частини першої статті 97 Бюджетного кодексу України, на 2026 рік становитиме 1,3%. Відповідно до частини шостої статті 74 Бюджетного кодексу

України видатки місцевого бюджету на обслуговування місцевого боргу не можуть перевищувати 10% видатків загального фонду місцевого бюджету.

Враховуючи динаміку надходжень до загального фонду бюджету громада має достатньо коштів для обслуговування та повернення місцевого боргу. Заборгованості по сплаті тіла кредитів та їх обслуговування немає.

Зважаючи на вищенаведені фактори, ризики щодо вчасного обслуговування місцевого боргу у 2026 році будуть мінімальними.

Складною є ситуація з погашенням гарантованого боргу по КП «Міжнародний аеропорт Запоріжжя». Запорізька міська рада, як гарант, не має можливості купувати іноземну валюту для виконання гарантійних зобов'язань зі сплати процентів та тіла кредиту позичальника згідно з п. 19 постанови Національного банку України від 24.02.2022 № 18 «Про роботу банківської системи в період запровадження воєнного стану». Як наслідок, зростає навантаження на бюджет в наступних бюджетних періодах та є необхідність у подальшій реструктуризації витрат на погашення кредитних зобов'язань.

VII. Співпраця з рейтинговими агентствами

Кредитний рейтинг представляє собою оціночне судження рейтингового агентства щодо кредитоспроможності суб'єкта рейтингування загалом та/або за його окремим борговим зобов'язанням. Оскільки за своєю сутністю кредитний рейтинг є вираженням перспективи і включає припущення та прогнози щодо майбутніх подій, на рівень кредитного рейтингу можуть впливати майбутні події та умови, існування яких не можна передбачити на етапі визначення/оновлення кредитного рейтингу.

Необхідними умовами плідної співпраці з рейтинговими агентствами є прозорість управління місцевим боргом та економічний стан міста. Для цього передбачено ведення постійного діалогу з рейтинговими агентствами щодо соціально – економічного розвитку міста, місцевого боргу, підготовки звітів та відповідей за запити рейтингового агентства.

Міська влада протягом декількох років співпрацює з уповноваженим рейтинговим агентством ТОВ «Кредит-Рейтинг» щодо оновлення рівня рейтингу м.Запоріжжя та його боргових зобов'язань.

За результатами аналізу показників економічного та фінансового стану м.Запоріжжя за I півріччя 2025 року, звітних даних щодо демографічної ситуації, стану ринку праці, інформації стосовно боргових зобов'язань міста, стану виконання бюджету територіальної громади, перспективних планів міської влади тощо місту визначено кредитний рейтинг на рівні uaAA- за Національною рейтинговою шкалою з прогнозом «в розвитку» із збереженням у контрольному списку.

Оновлення кредитного рейтингу здійснювалось в умовах воєнного стану в Україні та співпадає із загальною тенденцією економічної ситуації в цілому по країні.

Також, Запорізька міська територіальна громада співпрацює з незалежним рейтинговим агентством Fitch Ratings, яке входить до «великої трійки» міжнародних рейтингових агентств.

Рейтингова агенція Fitch Ratings 26.09.2025 підтвердила місту Запоріжжя довгостроковий рейтинг в іноземній та національній валюті на рівні «ССС» з профілем ризику «Вразливий», що свідчить про обмежені можливості для боротьби з несприятливими економічними умовами, спричиненими війною. Але незважаючи на вищевказані фактори Fitch Ratings не бачить ризику неспроможності міста обслуговувати свій борг протягом наступних 12 місяців.

Заходи з попередження ризику зниження кредитного рейтингу включатимуть своєчасне і в повному обсязі виконання містом зобов'язань за місцевим та гарантованим боргом, а також розкриття інформації про стан і структуру боргів, обсяги майбутніх платежів за ними.

Директор департаменту фінансової
та бюджетної політики міської ради

Вікторія ЛОГВИНЕНКО